

Datum: 2014-01-27

Mandatgruppen

Bakgrund

Breddbandsområdet sträcker sig över en rad områden och ett stort antal aktörer. Just nu förbereds de nya programmen för de regionala strukturfonderna och landsbygdprogrammet (2014-2020) som varit viktiga offentliga finansieringskällor av bredbandsutbyggnaden. Programmen är utformade för att inkludera aktörer på alla nivåer och därmed fånga upp ett brett spektrum av perspektiv och kunskap.

Bredden skapar dock utmaningar och oklarheter i förhållande till ansvar, roller och vem som har mandat att agera. Resultatet riskerar bli att hindren för etablering av bredband växer, och att såväl lokala krafter (exempelvis byalag) som marknadsaktörer (exempelvis stadsnät) minskar sitt engagemang och sina investeringar.¹

En särskild utmaning finns bland de offentliga aktörerna. Detta har bland annat uppmärksammats av utredning om utvärdering av bredbandsstrategin. I sitt delbetänkande visar utredningen bland annat att hur bredbandsstödens effektivitet påverkats negativt att oklara roller mellan aktörer. Olika uttolkningar av regelverk och begränsad samordning har bland annat gett upphov gett suboptimalt utfall.

Även kommunerna har goda möjligheter att bidra till bredbandsutbyggnad men engagemanget baseras i stor utsträckning på frivillighet. I plan- och bygglagen (PBL) har det därför i särskilt ordning tydliggjorts att kommunerna *har* ett ansvar för bredband. I nuläget görs detta i varierande utsträckning och på en rad olika sätt. Det finns därför ett behov av att operationalisera, inspirera och katalysera kommunernas bredbandsarbete så att den elektroniska infrastrukturen lyfts in i som en variabel i den ordinarie planeringen.

¹ En konsekvens blir att bredbandsutbyggnaden försvåras och att transaktionskostnaderna ökar. På vissa håll i landet finns ett fruktbart samarbete mellan parterna så att insatserna kompletterar varandra. Helheten blir därmed långt större än de enskilda delarna. Av dessa exempel finns mycket att lära.

Syfte och mål

Det finns ett behov av att diskutera förhållandet, resursfördelning och ansvar mellan regional- och lokalnivå. Syftet med gruppen är därför att föreslå en samarbetsmodell mellan i första hand länsstyrelser, regioner och kommuner som ger en tydlig ansvarsfördelning för den långsiktiga bredbandsplaneringen. I detta ingår också att lyfta fram goda förebilder. Även koordinering på nationell nivå kan behöva inkluderas.

Detta innebär att gruppen bör:

- Undersöka hur ansvarsförhållandena för bredband idag ser ut i praktiken på olika ställen i landet och vilka samarbetsmodeller som finns och hur dessa fungerar i praktiken.
- Identifiera vilka utmaningar som uppkommer till följd av ovannämnda ansvarsfördelning.
- Ge förslag på förbättringar för att tydliggöra ansvar

Gruppen bör dessutom:

- följa upp hur PBL faktiskt används för att främja bredbandsutbyggnad,
- ge positiva exempel på kommuner som använder PBL för att främja bredbandsutbyggnad.

Förväntade resultat av arbetet

Inom ramen för både utredningen om utvärdering av bredbandsstrategin och Bredbandsforums tidigare arbete så har ansvarsfrågor uppmärksammats. Arbetsgruppen bör ta detta som utgångspunkt för att sedan undersöka ansvarsfördelning och arbete med PBL. I övrigt bestäms arbetets form av gruppen, liksom det exakta formatet på leverans. Gruppen förväntas dock vid fullgjort arbete:

1. Tydliggjort vilka nyckelrelationer som regionalt och lokalt påverkar bredbandsutbyggnaden
2. Synliggjort PBLs betydelse för lokal bredbandsutbyggnad.

Organisering

Arbetsgruppen konstituerar själva sitt arbete. Det är dock väsentligt att olika perspektiv på frågan om mandat, dvs vem som har ansvar och befogenheter att åtgärda problem och starta processer. Arbetet bör vara öppet. Detta innebär att alla intressenter, även personer som inte deltar i gruppen, ska kunna följa arbetet, ge synpunkter och bidra till arbetets fortskridande.

Huvudbemanningen i gruppen bör utgöras av regioner och länsstyrelser samt kommunala representanter. Även intressenter för nationella myndigheter bör, efter behov, inkluderas i arbetet.

Ordföranden får i uppdrag att utforma arbetsgruppen och tillsätta den med lämpliga organisationer och personer i linje med detta direktiv. Gruppens ordförande ansvarar för gruppen. Detta innebär ett ansvar för:

1. hur arbetet organiseras²
2. att leda gruppens sammanträden
3. att arbetet drivs framåt i enlighet med direktiven
4. gruppens externa kommunikation
5. återrapportering till Bredbandsforums styrgrupp.

Till arbetsgruppens förfogande finns Bredbandsforums kansli. Kansliet kan vara behjälpligt i praktiskt arbete så som att exempelvis ta fram underlag.

Resurser

Deltagande företag, myndigheter eller organisationer svarar själva för sina personella resurser i arbetsgruppen. Framgång i arbetet bygger på att involverade aktörer är beredda att ställa upp med resurser, i första hand access till den expertkunskap som finns spridd bland aktörer med intresse för bredbandsbyggnation.

Avstämning

För att säkerställa att arbetet fortlöper enligt plan bör återkoppling och avstämning göras på kontinuerlig basis till Näringsdepartementet. Arbetsgruppen ska också, genom gruppens ordförande, avrapportera status i arbetet vid Bredbandsforums styrgruppsmöten.

Samråd

Arbetsgruppen ska under arbetets gång arbeta konsensusinriktat. Som betonas ovan bör transparens vara ledstjärna och externt bör gruppen därför sträva efter att ha en dialog med intresserade. Detta kan exempelvis ske i form av hearingar och/eller diskussioner eller genom de kanaler som gruppen finner lämpligt för ändamålet.

Start- och sluttid

Arbetsgruppen ska starta sitt arbete i februari 2013. Arbetet skall avslutas i september 2014 med formell slutrapportering på Bredbandsforums styrgruppsmöte i anslutning till nämnda månad.

² Detta inkluderar att beakta att huvudintressenter ges möjlighet att vara med i arbetsgruppen och berörda parter ges tillfälle att bidra med synpunkter och idéer.

Slutleverans och rapportering

Vid slutredovisning ska arbetsgruppen göra en översiktlig totalsammanställning av utfallet av gruppens arbete. Utfallet ska bedömas mot de uppställda målen i detta direktiv.